

Edizzjoni Provviżorja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Ir-Raba' Awla)

20 ta' Settembru 2018 (*)

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Għajjuna mill-Istat – Artikolu 108(3) TFUE – Regolament (KE) Nru 794/2004 – Skemi ta' għajjuna nnotifikati – Artikolu 4 – Tibdil lill-għajjuna eżistenti – Qieda sinjifikattiva tad-drokk mit-taxxi allokat għall-finanzjament ta' skemi ta' għajjuna meta mqabbel mal-istimi nnotifikati lill-Kummissjoni Ewropea– Limitu ta' 20 % tal-bażi inizjali”

Fil-Kawża C-510/16,

li għandha b'ala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Conseil d'État (il-Kunsill tal-Istat, Franza), permezz ta' deċiżjoni tal-21 ta' Settembru 2016, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fid-29 ta' Settembru 2016, fil-proċedura

Carrefour Hypermarchés SAS,

Fnac Paris,

Fnac Direct,

Relais Fnac,

Codirep,

Fnac Périphérie

vs

Ministre des Finances et des Comptes publics,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Ir-Raba' Awla),

komposta minn T. von Danwitz (Relatur), President tal-Awla, C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe u C. Lycourgos, Imqallfin,

Avukat Ġenerali: N. Wahl,

Reżistratur: V. Giacobbo-Peyronnel, Amministratur,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tal-21 ta' Settembru 2017,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

– għal Carrefour Hypermarchés SAS, Fnac Paris, Fnac Direct, Relais Fnac, Codirep u Fnac Périphérie, minn C. Rameix-Seguín u É. Meier, avukati,

– għall-Gvern Franġiż, minn D. Colas u J. Bousin, b'ala aġenti,

- għall-Gvern Elleniku, minn S. Charitaki u S. Papaioannou, b'ala a'enti,
- għall-Gvern Taljan, minn G. Palmieri, b'ala a'ent, assistita minn S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn B. Stromsky u K. Blanck-Putz, b'ala a'enti,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ippreżentati fis-seduta tat-30 ta' Novembru 2017,

tagħti l-preżenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 108(3) TFUE, kif ukoll tal-Artikolu 4 tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 tal-21 ta' April 2004 li implimenta r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 li jippreskrivi regoli dettaljati għall-applikazzjoni ta' l-Artikolu [108 TFUE] (l-Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 08, Vol. 4, p. 3, rettifika fil-ĠU 2015, 2005, L 72, p. 89).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kawża bejn Carrefour Hypermarchés SAS, Fnac Paris, Fnac Direct, Relais Fnac, Codirep u Fnac Périphérie, minn na'ha, u l-ministre des Finances et des Comptes publics (il-Ministru għall-Finanzi u Kontijiet Pubbliċi, Franza), min-na'ha l-oħra, dwar il-qlas lura ta' taxxa fuq il-bejgħ u l-kiri ta' reżistrazzjonijiet vidjo m'allsa minn dawn il-kumpanniji.

Il-kuntest ġuridiku

Ir-Regolament (KE) Nru 659/1999

3 L-Artikolu 1 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 tat-22 ta' Marzu 1999 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni ta' l-Artikolu [108 TFUE] (l-Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 8, Vol. 1, p. 339), jipprovdi li:

“Għall-għan ta' dan ir-Regolament:

(a) ‘għajnuna’ għandha tfisser kull miżura li taderixxi l-kriterja kollha mqiegħda fl-Artikolu [107(1) TFUE];

(b) ‘għajnuna eżistenti’ għandha tfisser:

(i) [...] l-għajnuna kollha li eżistiet qabel id-dwul fis-sewwa tat-Trattat [FUE] fi Stati Membri rispettivi, li jfisser, skemi ta' għajnuna u għajnuna individwali li daqqu fis-sewwa qabel, u għadhom jgħoddu wara, id-dwul fis-sewwa tat-Trattat;

(ii) għajnuna awtorizzata, li tfisser, skemi ta' għajnuna u għajnuna individwali li kienu awtorizzati mill-Kummissjoni jew mill-Kunsill;

[...]

(?) ‘għajnuna qdida’ għandha tfisser kull għajnuna, jiġifieri, skemi ta' għajnuna u għajnuna individwali, li m'hijiex għajnuna eżistenti, li jinkludu tibdil lill-għajnuna eżistenti;

[...]

4 Skont il-premessa 4 tar-Regolament Nru 794/2004:

“Fl-interessi ta’-?ertezza legali huwa xieraq li jing?amel ?ar li ?idiet ?g?ar sa 20 % ta’ l-estimi ori?inali [ba?it inizjali] ta’ skema ta’ g?ajnuna, b’mod partikolari biex jing?ata kont ta’ l-effetti ta’ l-inflazzjoni, ma jkunux me?tie?a li ji?u notifikati lill-Kummissjoni billi x’aktarx ma jeffettwawx l-istima ori?inali tal-Kummissjoni tal-kompatibilità ta’ l-iskema, kemm-il darba l-kondizzjonijiet l-o?ra ta’ l-iskema ta’ g?ajnuna jibqg?u mhux mibdula.”

5 L-Artikolu 4 ta’ dan ir-regolament, intitolat “Pro?eduri simplifikati ta’ notifikazzjoni g?al ?erti alterazzjonijiet g?al g?ajnuna e?istenti”, jipprovdi li:

“1. G?all-g?anijiet ta’ l-Artikolu 1(?) tar-Regolament [Nru 659/1999], alterazzjoni g?al g?ajnuna e?istenti tfisser xi bidla, minbarra modifikazzjonijiet ta’ natura purament formali jew amministrattiva li ma jstux jeffettwaw l-evalwazzjoni tal-kompatibilità tal-mi?ura ta’ l-g?ajnuna mas-suq komuni. I?da ?ieda fl-estimi ori?inali [ba?it inizjali] ta’ skema e?istenti ta’ g?ajnuna sa 20 % m’g?andhiex titqies b?ala alterazzjoni g?all-g?ajnuna e?istenti.

2. L-alterazzjonijiet li ?ejjin g?all-g?ajnuna e?istenti g?andhom ji?u notifikati fuq il-formola simplifikata ta’ notifikazzjoni preskritta fl-Anness II:

(a) ?ieda fl-estimi ta’ skema awtorizzata g?all-g?ajnuna li te??edi l?20 %;

[...]”

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

6 Permezz tad-De?i?joni C (2006) 832 final, tat-22 ta’ Marzu 2006 (G?ajnuna mill-Istat NN 84/2004 u N 95/2004 — Franza, skemi ta’ g?ajnuna g?all-industrija ta’-?inema u awdjovi?iva) (iktar ’il quddiem id-“de?i?joni tal-2006”), il-Kummissjoni ddikjarat kompatibbli mas-suq intern diversi skemi ta’ g?ajnuna g?all-industrija ta’-?inema u awdjovi?iva stabbiliti mir-Repubblika Fran?i?a. Dawn l-iskemi huma ffinanzjati mi?-Centre national du cinéma et de l’image animée (i?-?entru Nazzjonali ta’-?inematografija u l-Imma?ni Animata, iktar ’il quddiem i?-“CNC”), li l-ba?it tieg?u jori?ina essenzjalment mid-d?ul minn tliet taxxi, ji?ifieri t-taxxa fuq biljetti ta’-?inema, it-taxxa fuq is-servizzi televi?ivi u t-taxxa fuq il-bejg? u l-kiri ta’ re?istrazzjonijiet vidjo g?all-u?u privat tal-pubbliku (iktar ’il quddiem flimkien it-“tliet taxxi”).

7 Permezz tad-De?i?joni C (2007) 3230 final, tal-10 ta’ Lulju 2007 (G?ajnuna mill-Istat Nru 192/2007 — Franza, emenda tal-iskema ta’ g?ajnuna Nru 84/2004 – Appo?? lis-Setturi ta’-?inema u tal-Produzzjoni Awdjovi?iva fi Franza – Modernizzazzjoni tal-iskema ta’ kontribuzzjoni tas-settur televi?iv g?all-kont tal-appo?? lill-industrija ta’-?inema u awdjovi?iva) (iktar ’il quddiem id-“de?i?joni tal-2007”), il-Kummissjoni approvat tibdil fil-metodu ta’ finanzjament tal-imsemmija skemi ta’ g?ajnuna, wara riforma tat-taxxa fuq is-servizzi televi?ivi.

8 Ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali talbu l-?las lura tat-taxxa fuq il-bejg? u l-kiri ta’ re?istrazzjonijiet vidjo g?all-u?u privat tal-pubbliku li huma ?allu matul is-snin 2008 u 2009 g?al dak li jikkon?erna Carrefour Hypermarchés, u matul is-snin 2009 sa 2011 g?al dak li jikkon?erna l-kumpanniji l-o?ra. Huma jsostnu li din it-taxxa n?abret bi ksur tal-Artikolu 108(3) TFUE, peress li r-Repubblika Fran?i?a ma nnotifikatx lill-Kummissjoni bi?-?ieda li sar fir-rigward tad-d?ul globali mit-tliet taxxi bejn is-sena 2007 u 2011 (iktar ’il quddiem il-“perijodu inkwistjoni”). Skont ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, li jibba?aw ru?hom fuq rapport tal-Cour des comptes (il-Qorti tal-Awdituri, Franza) m?ejji f’Awwissu 2012 dwar it-tmexxija u l-finanzjament ta’-CNC (iktar ’il quddiem ir-

“rapport tal-Qorti tal-Awdituri”), din i?-%ieda wasslet g?al tibdil sostanzjali g?all-metodu ta’ finanzjament tal-iskemi ta’ g?ajnuna, li jaqbez il-limitu ta’ 20 % ffissat mill-Artikolu 4 tar-Regolament Nru 794/2004.

9 F’dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju tesponi li, filwaqt li d-de?i?joni tal?2007 kienet tirrapporta stimi li skonhom ir-riforma tat-taxxa fuq is-servizzi televi?ivi, li minnha essenzjalment ori?inat i?-%ieda fir-ri?orsi ta?-CNC matul il-perijodu inkwistjoni, setg?et, fl-a?jar ka? possibbli, twassal g?al ?ieda tad-d?ul minn din it-taxxa li tammonta g?al EUR 16.5 miljun kull sena, fir-realtà din i?-%ieda kienet, skont ir-rapport tal-Qorti tal-Awdituri, ta’ medja ta’ EUR 67 miljun matul dan il-perijodu. G?aldaqstant, il-Kummissjoni bba?at id-de?i?joni tal?2007 fuq stimi li sussegwentement irri?ultaw li ma kinux e?atti.

10 F’dawn i?-%irkustanzi, il-Conseil d’État (il-Kunsill tal-Istat, Franza) idde?ieda li jissospendi l-pro?eduri quddiemu u li jag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1) Fil-ka? ta’ skema ta’ g?ajnuna iffinanzjata minn ri?orsi allokat, meta Stat Membru b’mod regolari nnotifika, qabel l-implementazzjoni tag?hom, bil-modifiki legali li g?andhom effett sostanzjali fuq din l-iskema, u b’mod partikolari dawk li jikkon?ernaw il-metodu ta’ finanzjament tag?ha, ?ieda kbira tad-d?ul mir-ri?orsi fiskali allokat lill-iskema meta mqabbel mal-previ?jonijiet ipprovduti lill-[Kummissjoni], tikkostitwixxi modifika sostanzjali fis-sens tal-[Artikolu 108(3) TFUE], ta’ natura li ti?-%ustifika notifika ?dida?

2) F’dan l-istess ka?, kif g?andu japplika l-Artikolu 4 tar-[Regolament Nru 794/2004], li skontu ?ieda ta’ iktar minn 20 % tal-estimi ori?inali ta’ skema ta’ g?ajnuna e?istenti tikkostitwixxi alterazzjoni ta’ din l-iskema ta’ g?ajnuna, u, b’mod partikolari:

a) dan kif jing?aqad man-natura preliminari tal-obbligu ta’ notifika ta’ skema ta’ g?ajnuna stabbilita fl-[Artikolu 108(3) TFUE]:

b) jekk il-qbi? ta’ dan il-limitu ta’ 20 % tal-estimi ori?inali ta’ skema ta’ g?ajnuna e?istenti previst fl-Artikolu 4 [tar-Regolament Nru 794/2004] ji?-%ustifika notifika ?dida, dan il-limitu g?andu ji?i evalwat b’rabta mal-ammont tad-d?ul allokat lill-iskema ta’ g?ajnuna jew b’rabta mal-ispejje? effettivament allokat lill-benefi?jarji, bl-esklu?joni tas-somom imqieg?da f’ri?erva jew ta’ dawk li ?ew issu?-%ettati g?al taxxi favur l-Istat:

c) jekk wie?ed jippre?upponi li l-osservanza ta’ dan il-limitu ta’ 20 % g?andha ti?i evalwata b’rabta mal-ispejje? iddedikati g?all-iskema ta’ g?ajnuna, tali evalwazzjoni g?andha titwettag bi tqabbil tal-limitu globali ta’ spi?a li jinsab fid-de?i?joni ta’ approvazzjoni mal-estimi globali allokat sussegwentement g?all-g?ajnuna kollha mill-organu li jwettag l-allokazzjonijiet, jew bi tqabbil tal-limiti nnotifikati skont kull wa?da mill-kategoriji ta’ g?ajnuna identifikati f’din id-de?i?joni mal-linja ta’ estimi korrispondenti ta’ dak l-organu?”

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ammissibbiltà

11 Il-Gvern Taljan isostni li d-domandi preliminari huma ipoteti?i u, konsegwentement, inammissibbli.

12 Madankollu, permezz ta’ dawn id-domandi, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tixtieq tiddetermina jekk it-tliet taxxi ?ewx mi?bura, matul il-perijodu inkwistjoni, bi ksur tal-Artikolu 108(3) TFUE. L-imsemmija domandi jag?mlu parti minn kaw?a li tirrigwarda talbiet g?al rimbors ta’ wa?da minn dawn it-taxxi, ji?ifieri it-taxxa fuq il-bejg? u l-kiri ta’ re?istrazzjonijiet vidjo g?all-u?u privat tal-

pubbliku. Barra minn hekk din il-qorti tibba?a ru?ha fuq il-premessa li din it-taxxa tifforma effettivament parti integrali minn mi?ura ta' g?ajnuna fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE. F'dawn i?-?irkustanzi, dawn l-istess domandi g?andhom rabta diretta mas-su??ett tal-kaw?a prin?ipali u g?aldaqstant ma humiex purament ipoteti?i. Konsegwentement, id-domandi preliminari huma ammissibbli.

Fuq il-mertu

13 Permezz tad-domandi tag?ha, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk ?ieda sinjifikattiva tad-d?ul mit-taxxi li huma inti?i jiffinanzjaw diversi skemi ta' g?ajnuna awtorizzati meta mqabbel mal-istimi nnotifikati lill-Kummissjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, tikkostitwixxix tibdil lill-g?ajnuna e?istenti, fis-sens tal-Artikolu 1(?) tar-Regolament Nru 659/1999 u tal-ewwel sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru°794/2004, moqrija fid-dawl tal-Artikolu 108(3) TFUE. F'dan ir-rigward hija tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja, b'mod partikolari, dwar il-mod kif g?andu ji?i evalwat il-limitu ta' 20 % previst fit-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) ta' dan ir-regolament tal-a??ar u dwar il-punt jekk dan il-limitu g?andux ji?i e?aminat meta mqabbel mad-d?ul allokat lill-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali jew meta mqabbel mal-g?ajnuna effettivament allokata.

14 Preliminarjament, il-Qorti tal-?ustizzja ripetutament idde?idiet li t-taxxi ma jid?lux fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat li jikkon?ernaw l-g?ajnuna mill-Istat sakemm dawn ma jikkostitwixxux il-metodu ta' finanzjament ta' mi?ura ta' g?ajnuna, b'tali mod li huma jag?mlu parti integrali minn din il-mi?ura. Meta l-metodu ta' finanzjament ta' g?ajnuna permezz ta' taxxa jag?mel parti integrali mill-mi?ura ta' g?ajnuna, il-konsegwenzi li jirri?ultaw mill-ksur, min-na?a tal-awtoritajiet nazzjonali tal-projbizzjoni tal-e?ekuzzjoni msemmija fl-a??ar sentenza tal-Artikolu 108(3) TFUE, jestendu wkoll g?al dan l-aspett tal-mi?ura ta' g?ajnuna, b'tali mod li l-awtoritajiet nazzjonali huma obbligati, fil-prin?ipju, jirrimborsaw it-taxxi mi?bura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-13 ta' Jannar 2005, Streekgewest, C?174/02, EU:C:2005:10, punti 16, 24 u 25; tas-27 ta' Ottubru 2005, Distribution Casino France et, C?266/04 sa C?270/04, C?276/04 u C?321/04 sa C?325/04, EU:C:2005:657, punt 35; tas-7 ta' Settembru 2006, Laboratoires Boiron, C?526/04, EU:C:2006:528, punt 43 u l-urisprudenza ??itata, kif ukoll tal-10 ta' Novembru 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital vs Il-Kummissjoni, C?449/14 P, EU:C:2016:848, punt 65 u l-urisprudenza ??itata).

15 Sa fejn il-qorti tar-rinviju tirreferi, fil-kliem tad-domandi tag?ha lill-Qorti tal-?ustizzja, g?all-ka? ta' "skema ta' g?ajnuna iffinanzjata minn ri?orsi allokat", hemm lok li d-domandi preliminari jinftehma b?ala li huma bba?ati fuq il-premessa li, matul il-perijodu inkwistjoni, it-tliet taxxi kienu jag?mlu parti integrali mill-iskemi ta' g?ajnuna kkon?ernati.

16 Huwa minnu li, fil-kuntest tat-tieni domanda, il-qorti tar-rinviju stabbilixxiet distinzjoni bejn id-d?ul ta?-CNC allokat lill-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali u l-ispejje? effettivament allokat lill-benefi?jarji ta' dawn l-iskema, billi rreferiet g?al somom imqieg?da fir-ri?erva u g?al imposti favur il-ba?it ?enerali tal-Istat. Madankollu, g?alkemm dawn l-elementi jistg?u jirri?ultaw ukoll rilevanti sabiex ji?i e?aminat jekk, matul il-perijodu inkwistjoni, it-tliet taxxi kinux jag?mlu parti integrali mill-imsemmija skemi, il-qorti tar-rinviju tinvoakahom biss sabiex tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja dwar ir-rilevanza tag?hom fil-kuntest tal-e?ami tal-osservanza tal-limitu ta' 20 % previst fit-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru°794/2004.

17 F'dan ir-rigward, g?andu jtifkakar li, fil-kuntest tal-kooperazzjoni bejn il-Qorti tal-?ustizzja u l-qorti nazzjonali, kif prevista fl-Artikolu 267 TFUE, hija biss il-qorti nazzjonali, li quddiemha titressaq il-kaw?a u li g?andha tassumi r-responsabbiltà tad-de?i?joni li tag?ti, li g?andha tevalwa, fid-dawl ta?-?irkustanzi partikolari tal-kaw?a li tinsab quddiemha, kemm il-?tie?a ta' de?i?joni preliminari biex tkun f'po?izzjoni li tag?ti d-de?i?joni tag?ha, kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li hija tressaq lill-

Qorti tal-?ustizzja (sentenzi tat-23 ta' Jannar 2018, *F. Hoffmann-La Roche et*, C?179/16, EU:C:2018:25, punt 44, kif ukoll tad-29 ta' Mejju 2018, *Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen et*, C?426/16, EU:C:2018:335, punt 30 u l-?urisprudenza ??itata). Il-Qorti tal-?ustizzja tista' madankollu tag?ti lill-qorti tar-rinviju l-elementi kollha ta' interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni li jistg?u jkunu utli g?aliha sabiex tivverifika l-fondatezza tal-premessa li fuqha huma bba?ati d-domandi preliminari (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-26 ta' Mejju 2016, *Bookit*, C?607/14, EU:C:2016:355, punti 22 sa 28).

18 Quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, il-Gvern Fran?i? sostna li, matul il-perijodu inkwistjoni, it-tliet taxxi ma kinux jag?mlu parti integrali mill-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali partikolarment peress li ma kinet te?isti ebda korrelazzjoni finanzjarja bejn id-d?ul minn dawn it-taxxi u l-ammont tal-g?ajnuna mog?tija u li, b'differenza minn dan id-d?ul, dan l-ammont ma kienx ?died. Filwaqt li ammetta li d-dritt nazzjonali jipprevedi dispo?izzjoni vinkolanti li talloka lill-imsemmi d?ul g?all-ba?it ta?-CNC, li g?andu l-g?an li jiffinanzja dawn l-iskemi, dan il-Gvern sostna, fost o?rajn, li l-ammont ?ejjed li jirri?ulta mid-differenza ta' bejn id-d?ul mit-tliet taxxi u l-g?ajnuna effettivament mog?tija serva b?ala kontribut g?al fond ta' ri?erva, intu?a mi?-CNC g?al finijiet differenti minn dawk tal-finanzjament tal-imsemmija skemi u ta' lok g?al imposti, bis-sa??a ta' vot tal-Parlament Fran?i?, favur il-ba?it ?enerali tal-Istat. Dan l-argument ?ie kkontestat mir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali u mill-Kummissjoni.

19 G?andu jittfakkar li, skont il-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, sabiex taxxa tkun tista' titqies li tag?mel parti integrali minn mi?ura ta' g?ajnuna, g?andha te?isti rabta ta' allokkazzjoni vinkolanti bejn it-taxxa u l-g?ajnuna bis-sa??a tal-le?i?lazzjoni nazzjonali rilevanti, fis-sens li d-d?ul mit-taxxa huwa ne?essarjament allokat lill-finanzjament tal-g?ajnuna u jinfluwenza direttament i?-?ieda tag?ha u, konsegwentement, l-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà ta' din l-g?ajnuna mas-suq intern (sentenzi tat-22 ta' Di?embru 2008, *Régie Networks*, C?333/07, EU:C:2008:764, punt 99 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll tal-10 ta' Novembru 2016, *DTS Distribuidora de Televisión Digital vs Il-Kummissjoni*, C?449/14 P, EU:C:2016:848, punt 68).

20 Barra minn hekk, il-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet li, fil-ka? li l-korp inkarigat mill-g?oti tal-g?ajnuna ffinanzjata permezz ta' taxxa jkollu s-setg?a diskrezzjonali li jalloka d-d?ul minn din it-taxxa g?al mi?uri li ma humiex dawk li g?andhom il-karatteristi?i kollha ta' g?ajnuna fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, tali fatt jista' jeskludi l-e?istenza ta' rabta ta' allokkazzjoni vinkolanti bejn it-taxxa u l-g?ajnuna. Fil-fatt, fil-pre?enza ta' tali setg?a diskrezzjonali, id-d?ul mit-taxxa ma jistax jaffettwa direttament i?-?ieda tal-vanta?? mog?ti lill-benefi?jarji ta' din l-g?ajnuna. Min-na?a l-o?ra, tali rabta ta' allokkazzjoni vinkolanti tista' te?isti meta d-d?ul mit-taxxa huwa allokat b'mod integrali u esklu?iv lill-g?oti tal-g?ajnuna, anki ta' tipi differenti (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-13 ta' Jannar 2005, *Pape*, C?175/02, EU:C:2005:11, punt 16; tas-27 ta' Ottubru 2005, *Distribution Casino France et*, C?266/04 sa C?270/04, C?276/04 u C?321/04 sa C?325/04, EU:C:2005:657, punt 55, kif ukoll tat-22 ta' Di?embru 2008, *Régie Networks*, C?333/07, EU:C:2008:764, punti 102 u 104).

21 Barra minn hekk, mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li tali rabta ta' allokkazzjoni vinkolanti tista' tkun nieqsa meta l-ammont tal-g?ajnuna mog?tija jkun iddeterminat biss skont kriterji o??ettivi, ming?ajr ebda relazzjoni tad-d?ul fiskali allokat, u su??ett g?al valur massimu legali assolut (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-27 ta' Ottubru 2005, *Distribution Casino France et*, C?266/04 sa C?270/04, C?276/04 u C?321/04 sa C?325/04, EU:C:2005:657, punt 52).

22 G?aldaqstant, il-Qorti tal-?ustizzja qieset, b'mod partikolari, li rabta ta' allokkazzjoni vinkolanti bejn it-taxxa u l-g?ajnuna tkun nieqsa fi-ka? li l-ammont tal-g?ajnuna mog?ti jkun iddeterminat skont kriterji li ma g?andhomx relazzjoni mad-d?ul fiskali allokat u fejn il-le?i?lazzjoni nazzjonali tipprevedi li l-ammont ?ejjed li jista' jifdal minn dan id-d?ul meta mqabbel ma' din l-g?ajnuna g?andu ji?i allokat mill-?did, skont il-ka?, lil fond ta' ri?erva jew lit-te?or pubbliku, peress li l-

imsemmi d?ul huwa su??ett, barra minn hekk, g?al valur massimu assolut, b'tali mod li kwalunkwe ammont ?ejjed huwa wkoll allokat mill-?did lill-ba?it ?enerali tal-Istat (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' Novembru 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital vs Il?Kummissjoni, C?449/14 P, EU:C:2016:848, punti 70 sa 72).

23 Fil-ka? ine?ami, huwa l-obbligu tal-qorti tar-rinviju li tivverifika l-fondatezza tal-premessa tag?ha li, matul il-perijodu inkwistjoni, it-tliet taxxi kienu jag?mlu parti integrali mill-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali b'te?id inkunsiderazzjoni tal-elementi esposti fil-punti 16 sa 22 tas-sentenza pre?enti. F'dan ir-rigward, din il-qorti g?andha, b'mod partikolari, te?amina jekk it-tqeg?id fir-ri?erva ta' parti mid-d?ul ta?-CNC kellux l-effett li l-ammont ikkon?ernat ji?i allokat mill-?did lil mi?ura li ma hijiex wa?da minn dawk li g?andhom il-karatteristi?i kollha ta' g?ajnuna, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE u tevalwa l-impatt li jista' jkollha l-allokkazzjoni mill-?did ta' parti minn dan id-d?ul favur il-ba?it ?enerali tal-Istat li se??et matul il-perijodu inkwistjoni fuq l-e?istenza ta' rabta ta' allokkazzjoni vinkolanti bejn dawn it-taxxa u dawn l-iskemi.

24 Ladarba dan kollu ?ie kkjarifikat, id-domandi preliminari g?andhom ji?u e?aminati billi wie?ed jitlaq mill-premessa li, matul il-perijodu inkwistjoni, it-tliet taxxi kienu jag?mlu parti integrali mill-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali (ara, b'analo?ija, is-sentenzi tal-25 ta' Ottubru 2017, Polbud – Wykonawstwo, C?106/16, EU:C:2017:804, punti 26 sa 28, kif ukoll tas-17 ta' April 2018, B u Vomero, C?316/16 u C?424/16, EU:C:2018:256, punt 42).

25 G?al dan il-g?an g?andu jtfakkar li, fil-kuntest tas-sistema ta' kontroll tal-g?ajnuna mill-Istat, stabbilita fl-Artikoli 107 u 108 TFUE, il-pro?edura tvarja skont jekk l-g?ajnuna hijiex e?istenti jew ?dida. Fil-fatt, filwaqt li l-g?ajnuna e?istenti tista, skont l-Artikolu 108(1) TFUE, ti?i implimentata b'mod regolati sakemm il-Kummissjoni ma tkunx ikkonstatat l-inkompatibbiltà tag?ha, l-Artikolu 108(3) TFUE jipprevedi li l-pro?etti inti?i sabiex ti?i stabbilita g?ajnuna ?dida jew sabiex tinbidel g?ajnuna e?istenti g?andhom ji?u nnotifikati, fi ?mien effettiv, lill-Kummissjoni u ma tistax ti?i implementata qabel ma l-pro?edura tkun wasslet g?al de?i?joni finali (sentenzi tat-18 ta' Lulju 2013, P, C?6/12, EU:C:2013:525, punt 36 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll tas?27 ta' ?unju 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C?74/16, EU:C:2017:496, punt 86).

26 Skont l-Artikolu 1(?) tar-Regolament Nru°659/1999, il-kun?ett ta' "g?ajnuna ?dida" huwa ddefinit b?ala "kull g?ajnuna, ji?ifieri, skemi ta' g?ajnuna u g?ajnuna individwali, li m'hijiex g?ajnuna e?istenti, li jinkludu tibdil lill-g?ajnuna e?istenti". L-ewwel sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru°794/2004 tipprovdi, f'dan ir-rigward, li "[g]?all-g?anijiet ta' l-Artikolu 1(?) tar-Regolament [Nru 659/1999], alterazzjoni g?al g?ajnuna e?istenti tfisser xi bidla, minbarra modifikazzjonijiet ta' natura purament formali jew amministrattiva li ma jistux jeffettwaw l-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà tal-mi?ura ta' l-g?ajnuna mas-suq [intern]". It-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) ta' dan ir-regolament tal-a??ar tipprovdi li, "[i]?da ?ieda fl-estimi ori?inali [ba?it inizjali] ta' skema e?istenti ta' g?ajnuna sa 20 % m'g?andhiex titqies b?ala alterazzjoni g?all-g?ajnuna e?istenti".

27 Sabiex il-qorti tar-rinviju ting?ata risposta effettiva, g?andu g?alhekk ji?i ddeterminat dak li g?andu jinftehem bl-esprezzjoni "estimi ori?inali [ba?it inizjali] ta' skema e?istenti ta' g?ajnuna" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni u ji?i vverifikat jekk, fil-ka? ine?ami, i?-?ieda tad-d?ul globali mit-tliet taxxi g?andhiex titqies li hija ?ieda fil-ba?it inizjali tal-iskemi ta' g?ajnuna li g?andu ji?i nnotifikat lill-Kummissjoni.

28 F'dan ir-rigward, sabiex ji?i ddeterminat il-kun?ett ta' "estimi [ba?it] ta' skema ta' g?ajnuna", fis-sens tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru°794/2004, fl-assenza ta' definizzjoni prevista fil-le?i?lazzjoni rilevanti, hemm b?onn li jsir riferiment g?at-tifsira komuni ta' dan il-kun?ett fil-lingwa ta' kuljum, filwaqt li jittie?ed kont tal-kuntest li fih jintu?a u l-g?anijiet li jridu jintla?qu mil-le?i?lazzjoni li minnha jag?mel parti (ara, b'analo?ija, is-sentenza tat-12 ta' ?unju 2018, Louboutin

u Christian Louboutin, C?163/16, EU:C:2018:423, punt 20 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

29 Skont it-tifsira komuni, il-kun?ett ta' "ba?it" jirreferi g?as-somom li entità jkollha sabiex twettaq xi spejje?.

30 G?al dak li jirrigwarda l-kuntest li fih dan il-kun?ett intu?a u l-g?an li jrid jintla?aq mill-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru?794/2004, g?andu ji?i rrilevat li din id-dispo?izzjoni timplimenta s-sistema ta' kontroll preventiv li jistabbilixxi l-Artikolu 108(3) TFUE fuq il-pro?etti inti?i li jbiddlu g?ajnuna e?istenti, li fil-kuntest tag?hom il-Kummissjoni hija obbligata te?amina l-kompatibbiltà tal-g?ajnuna ppro?ettata mas-suq intern (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-12 ta' Frar 2008, CELF u ministre de la Culture et de la Communication, C?199/06, EU:C:2008:79, punti 37 u 38). Dan il-kontroll preventiv huwa inti? sabiex ti?i e?egwita biss g?ajnuna li hija kompatibbli mas-suq intern (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-21 ta' Novembru 2013, Deutsche Lufthansa, C?284/12, EU:C:2013:755, punti 25 u 26, kif ukoll tad-19 ta' Lulju 2016, Kotnik et, C?526/14, EU:C:2016:570, punt 36).

31 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet li, sabiex tkun f'po?izzjoni li te?amina jekk skema ta' g?ajnuna prevista minn Stat Membru tistax titqies li hija kompatibbli mas-suq intern, il-Kummissjoni g?andha tkun tista' tevalwa l-effetti ta' din l-iskema fuq il-kompetizzjoni skont, fost o?rajn, il-ba?it allokat mill-Istat Membru lill-imsemmija skema u li, g?aldaqstant, l-obbligu li fin-notifiki jissemmew l-istimi tal-ammonti globali tal-g?ajnuna previsti huwa inerenti g?as-sistema ta' kontroll preliminari tal-mi?uri ta' g?ajnuna mill-Istat (ara, f'dan is-sens, id-digriet tat-22 ta' Marzu 2012, L-Italja vs Il-Kummissjoni, C?200/11 P, mhux ippubblikata, EU:C:2012:165, punti 47 sa 49).

32 Barra minn hekk, g?andu jifakkar li, skont il-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, fil-ka? ta' skema ta' g?ajnuna, il-Kummissjoni tista' sempli?ement te?amina l-karatteristi?i ?enerali tal-iskema inkwistjoni, ming?ajr ma tkun obbligata te?amina kull ka? ta' applikazzjoni partikolari (sentenzi tad-9 ta' ?unju 2011, Comitato "Venezia vuole vivere" et vs Il-Kummissjoni, C?71/09 P, C?73/09 P u C?76/09 P, EU:C:2011:368, punt 130, kif ukoll tal-15 ta' Novembru 2011, Il-Kummissjoni u Spanja vs Government of Gibraltar u Ir-Renju Unit, C?106/09 P u C?107/09 P, EU:C:2011:732, punt 122).

33 G?aldaqstant, anki fil-ka? li skema ta' g?ajnuna implimentata bi ksur tal-Artikolu 108(3) TFUE, il-kontroll tal-Kummissjoni jista' jkun limitat g?all-karatteristi?i ?enerali ta' din l-iskema u ma g?andhiex tirrigwarda l-g?ajnuna li tkun effettivament t?allset (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta' April 2004, Il-Gre?a vs Il-Kummissjoni, C?278/00, EU:C:2004:239, punti 21 u 24).

34 F'dawn i?-?irkustanzi, il-kun?ett ta' "estimi [ba?it] ta' skema ta' g?ajnuna", fis-sens tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru?794/2004, ma jistax ji?i pper?epti b?ala li huwa limitat g?all-ammont tal-g?ajnuna effettivament allokata, peress li dan l-ammont isir mag?ruf biss wara l-implimentazzjoni tal-iskema ta' g?ajnuna kkon?ernata. Fir-rigward tan-natura preventiva tal-kontroll stabbilit mill-Artikolu 108(3) TFUE, dan il-kun?ett g?andu, bil-kontra, ji?i interpretat b?ala li jirreferi g?all-ammont tal-ba?it (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' Mejju 2010, Todaro Nunziatina & C., C?138/09, EU:C:2010:291, punti 40 u 41), ji?ifieri s-somom li l-korp inkarigat mill-g?oti tal-g?ajnuna kkon?ernata g?andu g?all-finijiet ta' dan l-g?an, kif ?ew innotifikati lill-Kummissjoni mill-Istat Membru kkon?ernat u approvati minnha.

35 Fil-ka? li skema ta' g?ajnuna ffinanzjata minn taxi allokat, huwa d-d?ul minn dawn it-taxxi li jitqieg?ed g?ad-dispo?izzjoni tal-korp inkarigat mill-implimentazzjoni tal-iskema kkon?ernata u li jikkostitwixxi g?aldaqstant il-"ba?it" tal-imsemmija skema, fis-sens tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru 794/2004.

36 Peress li l-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li ?ew awtorizzati mid-

de?i?jonijiet tal-2006 u tal-2007, jaqq?u ta?t il-kun?ett ta' "g?ajnuna e?istenti", fis-sens tal-Artikolu 1(b)(ii) tar-Regolament Nru 659/1999, g?andu ji?i vverifikat jekk, permezz ta' dawn id-de?i?jonijiet, il-Kummissjoni approvatx i?-?ieda li d-d?ul globali mit-tliet taxxi kiseb matul il-perijodu inkwistjoni.

37 F'dan ir-rigward, g?andu jittfakkar li, b?ala derogi mill-prin?ipju ?enerali ta' inkompatibbiltà tal-g?ajnuna mill-Istat mas-suq intern, stabbilit fl-Artikolu 107(1) TFUE, id-de?i?jonijiet tal-Kummissjoni li jawtorizzaw skema ta' g?ajnuna g?andhom ikunu interpretati b'mod strett (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tad-29 ta' April 2004, Il-?ermanja vs Il-Kummissjoni, C?277/00, EU:C:2004:238, punti 20 u 24, kif ukoll tal-14 ta' Ottubru 2010, Nuova Agricast u Cofra vs Il-Kummissjoni, C?67/09 P, EU:C:2010:607, punt 74).

38 Barra minn hekk, skont il-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, g?all-interpretazzjoni ta' tali de?i?jonijiet tal-Kummissjoni, ma g?andux biss isir e?ami tat-testijiet tag?hom, i?da g?andu wkoll isir riferiment g?an-notifika mag?mula mill-Istat Membru kkon?ernat (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-20 ta' Mejju 2010, Todaro Nunziatina & C., C?138/09, EU:C:2010:291, punt 31, u tas-16 ta' Di?embru 2010, Kahla Thüringen Porzellan vs Il-Kummissjoni, C?537/08 P, EU:C:2010:769, punt 44, kif ukoll id-digriet tat-22 ta' Marzu 2012, L?Italja vs Il-Kummissjoni, C?200/11 P, mhux ippubblikat, EU:C:2012:165, punt 27). G?aldaqstant, il-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet li l-portata ta' de?i?joni li tapprova skema ta' g?ajnuna hija, b?ala prin?ipju, limitata g?all-ba?it indikat mill-Istat Membru fl-ittra ta' notifika tieg?u, anki jekk dan il-ba?it ma jkunx riprodott fit-test stess ta' din id-de?i?joni (ara, f'dan is-sens, id-digriet tat-22 ta' Marzu 2012, L?Italja vs Il-Kummissjoni, C?200/11 P, mhux ippubblikat, EU:C:2012:165, punti 26 u 27).

39 Fil-ka? ine?ami, it-test tad-de?i?jonijiet tal-2006 u tal-2007 jiprodu?i espressament l-istimi dwar id-d?ul mit-tliet taxxi li ?ew innotifikati mill-awtoritajiet Fran?i?i lill-Kummissjoni b?ala l-ba?it tal-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni. G?al dak li jirrigwarda, b'mod iktar partikolari, id-de?i?joni tal-2007, din tindika espressament l-istimi ta' dawn l-awtoritajiet dwar il-konsegwenzi tar-riforma tat-taxxa fuq is-servizzi televi?ivi, li essenzjalment hija l-ori?ini ta?-?ieda li d-d?ul globali mit-tliet taxxi kiseb matul il-perijodu inkwistjoni. Il-punt 9 ta' din id-de?i?joni fil-fatt issemmi li, skont dawn l-istimi, din ir-riforma tista', "tasal sabiex ti??enera ?ieda tal-kont ta' appo?? fuq [il-]perijodu ta' [bejn is-snin 2009 u 2011], ta' 2 sa 3 % (bejn EUR 11 miljun u EUR 16.5 miljun) fis-sena". Bl-istess mod, fil-punt 20 tal-imsemmija de?i?joni, dawn l-estimi ?ew invokati mill-?did mill-Kummissjoni meta din evalwat l-impatt tal-imsemmija riforma fuq il-kompatibbiltà tal-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali mas-suq intern.

40 F'dawn i?-?irkustanzi, mid-de?i?jonijiet tal-2006 u tal-2007 jirri?ulta li d-d?ul mit-tliet taxxi jikkostitwixxi element li fuqu l-Kummissjoni bba?at l-approvazzjoni tag?ha tal-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni u li din l-istituzzjoni ma awtorizzatx ?ieda ta' dan id-d?ul lil hinn mill-istimi nnotifikati lill-Kummissjoni. Konsegwentement, fid-dawl tal-?urisprudenza ??itata fil-punti 31, 37 u 38 tas-sentenza pre?enti, hemm lok li jitqies li l-portata tal-awtorizzazzjonijiet tal-implimentazzjoni ta' dawn l-istess skemi, mog?tija minn dawn id-de?i?jonijiet, huma limitati, fir-rigward tad-d?ul mit-tliet taxxi, g?a?-?ieda kif ?iet innotifikata lill-Kummissjoni.

41 Madankollu, skont l-indikazzjonijiet tal-qorti tar-rinviju, i?-?ieda reali li d-d?ul globali mit-tliet taxxi kiseb matul il-perijodu inkwistjoni e??eda b'mod sinjifikattiv l-istimi pprovduti lill-Kummissjoni, ji?ifieri EUR 16.5 miljun fis-sena, fejn din i?-?ieda ammontat, skont ir-rapport tal-Qorti tal-Awdituri ??itat minn din il-qorti, g?al medja ta' EUR 67 miljun matul dan il-perijodu. Sa fejn tali ?ieda tal-ba?it meta mqabbel mal-ba?it awtorizzat mill-Kummissjoni tista' tinfluenza l-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà tal-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali mas-suq intern, hija tikkostitwixxi bidla differenti minn modifika purament formali jew amministrattiva, fis-sens tal-ewwel sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru°794/2004. Sakemm ma tibqax inferjuri g?al-limitu ta'

20 % previst fit-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) ta' dan ir-regolament, tali ?ieda tikkostitwixxi, g?aldaqstant, tibdil lill-g?ajnuna e?istenti, fis-sens tal-Artikolu 1(?) tar-Regolament Nru°659/1999.

42 Sa fejn il-qorti tar-rinviju tistaqsi, f'dawn ir-rigward, dwar ir-rilevanza tal-fatt li skont l-imsemmija argumentazzjoni ma hijiex dovuta g?al modifika legali tal-iskemi ta' g?ajnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, g?andu jif fakkar li l-ewwel sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru°794/2004 tiddefinixxi l-kun?ett ta' "tibdil lill-g?ajnuna e?istenti" b'mod wiesg?a, b?ala li jkopri "xi bidla, minbarra modifikazzjonijiet ta' natura purament formali jew amministrattiva li ma jistux jeffettwaw l-evalwazzjoni tal-kompatibilità tal-mi?ura ta' l-g?ajnuna mas-suq [intern]". Hekk kif jirri?ulta minn dawn il-kelmiet "xi bidla", din id-definizzjoni ma tistax ti?i limitata g?al modifiki legali biss tal-iskemi ta' g?ajnuna.

43 Barra minn hekk, din id-dispo?izzjoni g?andha ti?i interpretata fid-dawl tal-g?an tas-sistema ta' kontroll preventiv li hija timplimenta, li kif imfakkar fil-punt 30 tas-sentenza pre?enti, jikkonsisti f'li ti?i implimentata biss g?ajnuna li hija kompatibbli mas-suq intern. Issa, ?ieda tal-ba?it ta' skema ta' g?ajnuna jista' jkollha impatt fuq l-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà tag?ha mas-suq intern, indipendentement mill-punt dwar jekk din il-bidla hijiex jew le dovuta g?al modifika legali tal-iskema ta' g?ajnuna kkon?ernata.

44 L-osservanza ne?essarja tal-prin?ipju ta' ?ertezza legali lanqas ma tostakola li ?-?ieda tal-ba?it ta' skema ta' g?ajnuna meta mqabbel mal-ba?it awtorizzat mill-Kummissjoni titqies, f'?irkustanzi b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li hija tibdil lill-g?ajnuna e?istenti, fis-sens tal-Artikolu 108(3) TFUE.

45 Fil-fatt, mill-premessa 4 tar-Regolament Nru°794/2004 jirri?ulta li huwa pre?i?ament g?al ra?unijiet ta' ?ertezza legali li t-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) ta' dan ir-regolament tiffissa limitu pre?i? li, ladarba jinqabe?, ?ieda tal-ba?it ta' skema ta' g?ajnuna ma hijiex meqjusa li hija tibdil lill-g?ajnuna e?istenti. Billi ffissat dan il-limitu f'livell pjuttost g?oli ta' 20 %, din id-dispo?izzjoni tipprevedi mar?ni ta' sigurtà li jie?u bi??ejjed kont tal-in?ertezzi marbuta mal-applikazzjoni tal-kontroll preventiv stabbilit fl-Artikolu 108(3) TFUE g?al skemi ta' g?ajnuna li l-ba?it tag?hom ivarja, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

46 Barra minn hekk, il-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet li Stat Membru ma jistax jinvoka l-prin?ipju ta' ?ertezza legali sabiex jiddevja mill-informazzjoni li huwa pprovda lill-Kummissjoni fil-kuntest tan-notifika ta' skema ta' g?ajnuna u li fuqha tiddependi l-portata tad-de?i?joni tal-Kummissjoni li tawtorizza din l-iskema, i?da g?all-kuntrarju, g?andu jie?u kont ta' din l-informazzjoni u ji?gura li l-imsemmija skema ti?i implimentata f'konformità mag?ha (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas?16 ta' Di?embru 2010, Kahla Thüringen Porzellanvs Il?Kummissjoni, C?537/08 P, EU:C:2010:769, punt 47).

47 Barra minn hekk, g?andu ji?i rrilevat li, fil-ka? ine?ami, fid-dokument tal-Kummissjoni intitolat "Awtorizzazzjoni ta' l-g?ajnuna Statali fil-qafas tad-Dispo?izzjonijiet ta' l-Artikoli 87 u 88 tat-Trattat tal-KE — Fir-rigward ta' dawn il-ka?ijiet il-Kummissjoni ma tqajjimx o??ezzjonijiet" u ppubblikat f'Il-?urnal Uffi?jali tal-Unjoni Ewropea (?U 2007, C 246, p. 1), l-istimi tal-awtoritajiet Fran?i?i rigward i?-?ieda tad-d?ul mit-tliet taxxi wara r-riforma tat-taxxa fuq is-servizzi televi?ivi ?ew ippre?entati b?ala li huma l-"ba?it" tal-g?ajnuna awtorizzata. Madankollu, fis-sistema ta' kontroll preventiv stabbilita fl-Artikolu 108(3) TFUE, la l-Istat Membru kkon?ernat u lanqas il-benefi?jarji ta' skema ta' g?ajnuna ma jistg?u jinvokaw b'mod ra?onevoli aspettattivi le?ittimi li de?i?joni ta' awtorizzazzjoni hija affidabbli lil hinn mid-deskrizzjoni tal-mi?ura kif ippubblikata f'Il-?urnal Uffi?jali tal-Unjoni Ewropea (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal?14 ta' Ottubru 2010, Nuova Agricast u Cofra vs Il-Kummissjoni, C?67/09 P, EU:C:2010:607, punti 72 sa 74).

48 Il-qorti tar-rinviju tistaqsi wkoll dwar il-lezzjonijiet li g?andhom jitnisslu, g?all-kaw?a

inkwistjoni fil-kawża prinċipali, mis-sentenza tad-9 ta' Awwissu 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), li fiha l-Qorti tal-Ġustizzja essenzjalment iddeċidiet li l-estensjoni tal-kamp ta' attività ta' stabbiliment pubbliku li kien jibbenefika minn għajjuna mogħtija mill-Istat permezz ta' leżiżżjoni ta' qabel id-d'ul fis-sewwa tat-Trattat KEE ma setgħetx titqies li hija tibdil lill-għajjuna eżistenti, peress li din l-estensjoni ma kinitx affettwat l-iskema ta' għajjuna stabbilita minn din il-leżiżżjoni.

49 Madankollu, din il-urisprudenza ma tistax tiġi adottata għall-kawża inkwistjoni fil-kawża prinċipali. Fil-fatt, l-estensjoni tal-kamp ta' attività tal-benefiċjarju tal-għajjuna inkwistjoni fil-kawża li wasslet għas-sentenza tad-9 ta' Awwissu 1994, *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311), li ma affettwatx l-iskema ta' għajjuna stabbilita mill-leżiżżjoni kkonfermata, ma hijiex paragunabbli ma' l-idea tal-baġit tal-iskemi ta' għajjuna inkwistjoni fil-kawża prinċipali, peress li din l-idea biss affettwat direttament l-iskemi ta' għajjuna inkwistjoni.

50 Minn dan isegwi li l-idea tad-d'ul mit-taxxi li jiffinanzja diversi skemi ta' għajjuna awtorizzati meta mqabbel mal-istimi nnotifikati lill-Kummissjoni, b'al dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, tikkostitwixxi tibdil lill-għajjuna eżistenti, fis-sens tal-Artikolu 1(?) tar-Regolament Nru°659/1999 u tal-ewwel sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru°794/2004, moqrija fid-dawl tal-Artikolu 108(3) TFUE, sakemm din l-idea ma tibqax inferjuri għal-limitu ta' 20 % previst fit-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) ta' dan ir-regolament tal-ażżar.

51 Għal dak li jikkonferma l-kalkolu tal-imsemmi limitu f'irkustanzi b'al dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali, mill-kliem stess tat-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru°794/2004 jirriżulta li l-idea tal-"baġit inizjali" ta' skema ta' għajjuna eżistenti li ma jeżedix 20 % ma hijiex meqjusa b'al li hija tibdil lill-għajjuna eżistenti. Għaldaqstant, il-limitu ta' 20 % previst f'din id-dispożizzjoni huwa relatat mal-"baġit inizjali" tal-iskema ta' għajjuna kkonfermata, jiġifieri mal-baġit tal-iskema kif awtorizzata mill-Kummissjoni.

52 Barra minn hekk, mill-punti 28 sa 35 tas-sentenza preżenti jirriżulta li, fil-każ, b'al-każ ineżami, li skema ta' għajjuna eżistenti ffinanzjata minn taxxi allokat, il-baġit inizjali ta' din l-iskema huwa ddeterminat mill-istimi tad-d'ul fiskali allokat, hekk kif kien awtorizzat mill-Kummissjoni. Għaldaqstant, meta jinqabe' il-limitu ta' 20 %, dan għandu jiġi evalwat b'relazzjoni ma' dan id-d'ul, u mhux b'relazzjoni mal-għajjuna effettivament allokata.

53 Fil-każ ineżami, mid-deċiżjonijiet tal-2006 u tal-2007 jirriżulta li fir-rigward tad-d'ul annwali mit-tliet taxxi, il-Kummissjoni awtorizzat ammont massimu ta' madwar EUR 557 miljun. Madankollu, mir-rapport tal-Qorti tal-Awdituri, li tirreferi għalih il-qorti tar-rinviju fit-talba għal deċiżjoni preliminari, jirriżulta li matul il-perijodu inkwistjoni, l-ammont tad-d'ul annwali minn dawn it-taxxi wādie' sa madwar EUR 806 miljun għas-sena 2011, b'mod partikolari minn abba l-idea sinjifikattiva tad-d'ul mit-taxxa fuq is-servizzi televiżivi, li għadda minn EUR 362 miljun għas-sena 2007 għal EUR 631 miljun għas-sena 2011. Għaldaqstant jidher li l-idea li l-baġit tal-iskemi ta' għajjuna inkwistjoni fil-kawża prinċipali kiseb matul dan il-perijodu meta mqabbel mal-baġit awtorizzat fid-deċiżjonijiet tal-2006 u tal-2007 jeżedi b'mod sinjifikattiv il-limitu ta' 20 %, filwaqt li jiġi kkjarifikat li s-sena li matulha dan il-limitu nqabe' għandha tiġi ddeterminata mill-qorti tar-rinviju.

54 F'dan ir-rigward, għal dak li jikkonferma t-tqegħid fir-riżerva ta' parti mid-d'ul ta' CNC, invokat mill-qorti tar-rinviju, jider li mill-proċess li għandha l-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li dan ma kellux l-effett li jalloka mill-ammont ikkonfermat għal miżura li hija differenti minn dawk li għandhom il-karatteristiċi kollha ta' għajjuna, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, iċda dan għandu jiġi vverifikat mill-qorti tar-rinviju.

55 Fin-nuqqas ta' tali allokazżjoni mill-ammont li tippermetti li d-d'ul mit-tliet taxxi jitnaqqas mill-baġit tal-iskemi ta' għajjuna kkonfermati, tqegħid fir-riżerva jalli dan id-d'ul għad-dispożizzjoni tal-

korp inkarigat mill-implimentazzjoni ta' dan l-iskemi g'all-finijiet tal-?las ta' g'ajjnuna individwali, inkwantu l-uniku effett ta' dan it-tqeg?id fir-ri?erva jikkonsisti, hekk kif enfasizzat il-Kummissjoni matul is-seduta, f'li ji?i pospost dan il-?las. Peress li l-imsemmi d?ul jibqa' g'aldaqstant jaqa' ta?t dan il-ba?it, tali tqeg?id fir-ri?erva ma jistax, fih innifsu, jimmuna l-fatt li nqabe? il-limitu ta' 20 % previst fit-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru 794/2004.

56 G?al dak li jirrigwarda l-imposti favur il-ba?it ?enerali tal-Istat, imsemmija wkoll mill-qorti tar-rinviju, g?andu ji?i osservat li, skont l-indikazzjonijiet li jinsabu fil-pro?ess li g?andha il-Qorti tal-?ustizzja, jidher li, matul il-perijodu inkwistjoni, ammont ta' EUR 20 miljun biss ?ie allokati mill-?did g?al dan il-ba?it mill-Parlament Fran?i?, fix-xahar ta' Di?embru 2010, g?as-sena 2011. Issa, fid-dawl tal-informazzjoni inku?a fir-rapport tal-Qorti tal-Awdituri, imsemmija fil-punt 53 tas-sentenza pre?enti, jidher li, anki jekk jittie?ed kont ta' din l-allokazzjoni mill-?did, i?-?ieda li l-ba?it tal-iskemi ta' g'ajjnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali kiseb matul dan il-perijodu, meta mqabbel mal-ba?it awtorizzat fid-de?i?jonijiet tal-2006 u tal-2007, je??edi l-limitu ta' 20 %.

57 Konsegwentement, bla ?sara g'all-verifika mill-qorti tar-rinviju, jidher li s-sempli?i tqeg?id fir-ri?erva ta' parti mid-d?ul ta?-CNC, ming?ajr allokazzjoni mill-?did tal-ammont ikkon?ernat g'al finijiet o?rajn differenti mill-g?oti tal-g'ajjnuna, l-istess b'all-imposta favur il-ba?it ?enerali tal-Istat li n?abret matul il-perijodu inkwistjoni, ma humiex tali li jimminaw l-e?istenza ta' ?ieda tal-ba?it tal-iskemi ta' g'ajjnuna inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, matul dan il-perijodu, meta mqabbel mal-ba?it awtorizzat fid-de?i?jonijiet tal-2006 u tal-2007, li je??edi l-limitu ta' 20 % previst fit-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru 794/2004.

58 Kif jirri?ulta mill-punt 23 tas-sentenza pre?enti, din il-konkluzjoni hija, madankollu, ming?ajr ?sara g'all-evalwazzjoni li g?andha tag?mel il-qorti tar-rinviju dwar it-tqeg?id fir-ri?erva ta' parti mid-d?ul ta?-CNC u dwar l-imposta favur il-ba?it ?enerali tal-Istat li n?abret matul il-perijodu inkwistjoni, fil-kuntest tal-e?ami tal-e?istenza ta' rabta ta' allokazzjoni vinkolanti bejn it-tliet taxxi u l-iskemi ta' g'ajjnuna inkwistjoni.

59 G'aldaqstant, bla ?sara g'al din il-verifika, fil-kuntest tas-sistema ta' kontroll preventiv stabbilit mill-Artikolu 108(3) TFUE, ?ieda tal-ba?it ta' dawn l-iskemi meta mqabbel mal-ba?it awtorizzat mill-Kummissjoni, b'al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, kellha ti?i nnotifikata lilha fi ?mien effettiv, ji?ifieri hekk kif l-awtoritajiet Fran?i?i setg?u ra?onevolment jipprevedu li l-imsemmi limitu ta' 20 % kien ser jinqabe?.

60 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha pre?edenti, ir-risposta g?ad-domani preliminarj g?andha tkun li ?ieda tad-d?ul mit-taxxi li jiffinanzjaw diversi skemi ta' g'ajjnuna awtorizzati meta mqabbel mal-istimi nnotifikati lill-Kummissjoni, b'al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, tikkostitwixxi tibdil lill-g'ajjnuna e?istenti, fis-sens tal-Artikolu 1(?) tar-Regolament Nru 659/1999 u tal-ewwel sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament Nru 794/2004, moqri fid-dawl tal-Artikolu 108(3) TFUE, sakemm din i?-?ieda ma tibqax inferjuri g'al-limitu ta' 20 %, previst fit-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) ta' dan ir-regolament tal-a??ar. Dan il-limitu g?andu ji?i evalwat, f'sitwazzjoni b'al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, f'relazzjoni mad-d?ul allokati lill-iskemi ta' g'ajjnuna kkon?ernati u mhux b'relazzjoni mal-g'ajjnuna effettivament allokata.

Fuq il-limitazzjoni tal-effetti *ratione temporis* tas-sentenza pre?enti

61 G?al dak li jirrigwarda t-talba tal-Gvern Fran?i? li l-effetti tas-sentenza pre?enti ji?u limitati *ratione temporis*, g?andu jifakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita, l-interpretazzjoni li l-Qorti tal-?ustizzja tag?ti ta' regola tad-dritt tal-Unjoni, fl-e?er?izzju tal-?urisdizzjoni mog?tija lilha mill-Artikolu 267 TFUE, g?andha ti??ara u tispe?ifika t-tifsira u l-portata ta' din ir-regola, hekk kif g?andha jew kif kellha tinftehem u ti?i applikata mid-data tad-d?ul fis-se?? tag?ha. Minn dan isegwi li r-regola hekk interpretata tista', u g?andha, ti?i applikata mill-qrati stess g'al rapporti

uridi?i li jin?olqu u ji?u stabbiliti qabel ma ting?ata s-sentenza li tidde?iedi fuq it-talba g?all-interpretazzjoni jekk, barra minn hekk, il-kundizzjonijiet sabiex titressaq tilwima dwar l-applikazzjoni ta' dik ir-regola quddiem il-qorti kompetenti ji?u ssodisfatti (sentenza tad-29 ta' Settembru 2015, Gmina Wroc?aw, C?276/14, EU:C:2015:635, punt 44 u l-urisprudenza ??itata).

62 Huwa biss f'ka?ijiet e??ezzjonali ferm li l-Qorti tal-?ustizzja tista', b'applikazzjoni ta' prin?ipju ?enerali ta' ?ertezza legali inerenti g?all-ordinament ?uridiku tal-Unjoni, tillimita l-possibbiltà g?al kull persuna kkon?ernata li tinvoka dispo?izzjoni li hija tkun interpretat bil-g?an li timmina relazzjonijiet ?uridi?i stabbiliti in *bona fide*. Sabiex tali limitazzjoni tkun tista' ti?i stabbilita, huwa ne?essarju li ?ew? kriterji essenzjali ji?u ssodisfatti, ji?ifieri l-*bona fide* tal-persuni kkon?ernati u r-riskju ta' diffikultajiet serji (sentenza tad-29 ta' Settembru 2015, Gmina Wroc?aw, C?276/14, EU:C:2015:635, punt 45 u l-urisprudenza ??itata).

63 Fil-ka? ine?ami, il-Gvern Fran?i? ma jipprovax li l-konstatazzjoni, mill-qorti tar-rinviju, wara s-sentenza pre?enti, ta' ksur tal-Artikolu 108(3) TFUE twassal g?al riskju ta' diffikultajiet serji.

64 Konsegwentement, u ming?ajr ma huwa ne?essarju li ji?i vverifikat jekk il-kriterju dwar il-*bona fide* tal-persuni kkon?ernati huwiex issodisfatt, ma hemmx lok li l-effetti tas-sentenza pre?enti ji?u limitati *ratione temporis*.

Fuq l-ispejje?

65 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Ir-Raba' Awla) taqta' u tidde?iedi:

?ieda tad-d?ul mit-taxxi li jiffinanzjaw diversi skemi ta' g?ajnuna awtorizzati meta mqabbel mal-istimi nnotifikati lill-Kummissjoni Ewropea, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, tikkostitwixxi tibdil lill-g?ajnuna e?istenti, fis-sens tal-Artikolu 1(?) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 tat-22 ta' Marzu 1999 li jistabbilixxi regoli dettaljati g?all-applikazzjoni ta' l-Artikolu [108 TFUE] u tal-ewwel sentenza tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 tal-21 ta' April 2004 li implimenta r-Regolament tal-Kunsill Nru 659/1999, moqri fid-dawl tal-Artikolu 108(3) TFUE, sakemm din i?-?ieda ma tibqax inferjuri g?al-limitu ta' 20 %, previst fit-tieni sentenza tal-Artikolu 4(1) ta' dan ir-regolament tal-a??ar. Dan il-limitu g?andu ji?i evalwat, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, f'relazzjoni mad-d?ul allokat lill-iskemi ta' g?ajnuna kkon?ernati u mhux b'relazzjoni mal-g?ajnuna effettivament allokata.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-Fran?i?.